

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА
АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

**Силабус навчальної дисципліни
ОСНОВИ КОЛЬОРОЗНАВСТВА**

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

022 «Дизайн»

(назва спеціальності)

«Дизайн середовища»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет	Архітектурний
Кафедра	Дизайну та реконструкції архітектурного середовища
Контакти кафедри	ПДАБА. 49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського), 24а. Каб. 486 (четвертий поверх). Телефон: (056) 756-93-37; внутрішній 3-37. design@pgasa.dp.ua moisieieva.natalia@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Харченко Катерина Сергіївна к.т.н., доц. Славинська Ольга Олександрівна доц.
Контакти викладачів	kharchenko.kateryna@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/ROZKLADP.HTML#A3
Консультації	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/ROZKLADK.HTML https://pgasa.dp.ua > department > _

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Основи кольорознавства» для студентів складена відповідно до освітньої програми підготовки «бакалавр» спеціальності 022 «Дизайн». Предмет вивчення спеціального курсу направлений на ознайомлення з історією та теорією колористики, психологію сприйняття та семантикою кольору. Колористика - наука про колір, що включає знання про природу кольору, основних, складових і додаткових кольорах, основні характеристики кольору, колірних контрастах, змішування кольорів, колірної гармонії, колірну мову, колірну гармонію і колірну культуру.

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч.	46		46
лекції	16		16
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	30		30
Самостійна робота, у т.ч:	44		44
підготовка до аудиторних занять	1		1
підготовка до контрольних заходів	1		1
виконання курсової роботи			
виконання індивідуальних завдань	12		12
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях			
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – «Основи колористики» II семестр: отримати знання з теоретичних основ колористики для використання принципів та прийомів теорії кольору у практичних роботах.

Завдання вивчення дисципліни:

- розкрити поняття «колір» та відстежити історію розвитку теорії кольорів;
- відстежити первинні кольори, моделі змішування та властивості кольорів;
- вивчити принципи колірних гармоній на основі колірного кола;
- засвоїти уявлення про психологію сприйняття та семантику кольору, а також зорові ілюзії;
- вивчити вплив кольору на сприйняття об'ємно просторових форм;
- навчитись використовувати отриманні знання з теорії кольорів на практиці: для створення об'єктів дизайну у архітектурному середовищі.
- у результаті вивчення дисципліни «Основи колористики» та виконання практичних робіт (з консультаціями викладачів), студент повинен одержати необхідну інформацію потрібну бакалаврам, а також уміння додержування цих знань в наступній практичній роботі.

Пререквізити дисципліни – дизайн-проектування, рисунок та живопис, композиція.

Постреквізити дисципліни – формоутворення та художнє конструювання, комп'ютерне моделювання, дизайн-проектування, малюнок та живопис.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної, освітньо-наукової програми «Дизайн середовища» 022.1.03.24

Перелік компетентностей випускника:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК9. Здатність зберігати та примножувати культурномистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Здатність працювати автономно.

ЗК16. Бути обізнаним з проектними методиками при відновленні пошкоджених воєнними діями об'єктів.

СК4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

СК8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

СК17 Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі створення художнього твору, впроваджувати сучасні способи формотворення; розуміння значущості візуальних комунікацій в міському середовищі в умовах небезпеки для населення.

ПРН2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проєкту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

ПРН6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних рішень.

ПРН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоіндефікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

ПРН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.

ПРН17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1: «Історія та теорія кольору» (теоретичний курс)					
Тема 1: Предмет вивчення дисципліни «Основи колористики». Історія класифікації і розвитку теорії кольорів. Практична робота № 1 – Колір – фактура-емоція. Ф. А3.	5	2	2		1
Тема 2. Колірний зір. Первинні кольори та моделі змішування.	4	2			2
Тема 3. Властивості кольору: тон, насиченість, світлота. Практична робота № 1.1 – Колірні ряди (3 ряди). Ф. 3.	5	2	2		1
Тема 4. Колірне коло, взаємозв'язок кольорів та колірні гармонії.	4	2			2
Тема 5. Психологія сприйняття та семантика кольору. Практична робота № 2 – Світлотні та рівносвітлотні колірні ряди. (Ф. А3)	5	2	2		1
Тема 6. Оптичні або зорові ілюзії. «Симультанний контраст».	4	2			2
Тема 7. Колірні системи. Практична робота № 2.1 – Гризайль. (Ф. А3)	5	2	2		1
Тема 8. Колір та об'ємно-просторова форма (на прикладі інтер'єрних просторів).	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	36	16	8		12
Змістовий модуль 2: «Основи кольорознавства» (практичний курс)					
Тема 4. Колірне коло, взаємозв'язок кольорів та колірні гармонії. Практична робота № 3 – «Колірне коло» та	3		2		1

«Зірка І.Іттена», різносвітлотні колірні ряди. Ф. А3. 1. Ознайомитись з побудовою «Зірки Іттена» на основі 12-кольорового кола. 2. Виконати практичну роботу «Різносвітлотні колірні ряди» на прикладі «Зірки Іттена» (від основного кола к білому та чорному).					
Тема 6. Психологія сприйняття та семантика кольору. Принципи створення гармонійних колористичних композицій. Монохромні та нюансні гармонії. Ф. А 3 Практична робота № 4 – Монохромні та нюансні колірні гармонії: 1. Зробити монохромну графічну чорно-білу композицію у квадраті 15х15 см чи у прямокутнику 15х20 з використанням 5-6 градацій по світлоті. (варіативна частина)	3		2		1
2. Зробити монохромну (1тон) кольорову композицію на основі тієї ж самої графічної композиції .	3		2		1
3. Зробити нюансну композицію (2-3 тони поряд на колі) за тими ж принципами .	3		2		1
Тема 6. Оптичні або зорові ілюзії. Практична робота № 5 – Контрастна гама, доповнюючи або протилежні кольори (кольорова пара). Ф. А3. Контрастна гама, доповнюючи або протилежні кольори. 1. Відслідкувати на колірному колі Іттена кольорові пари. 2. На основі графічної (чорно-білої) композиції створити контрастну композицію «кольорова пара» .	3		2		1
Тема 7. Колірні системи. Практична робота № 6 – Контрастна гама на основі «Тріади». Ф. А3. 1. Відслідкувати на колірному колі можливості варіанта «тріад» (правильні трикутники) та «тріад» - рівнобічні трикутники. 2. На основі графічної композиції створити 2 контрастні кольорові композиції на основі правильного або рівнобічного трикутників.	3		2		1
Практична робота № 7 – Контрастна гама на основі «Квартету». Ф. А3. 1. Відслідкувати на колірному колі можливі варіанти «квартетів» (квадрат та прямокутник). 2. На основі графічної композиції створити 2	3		2		1

контрастні кольорові композиції (на основі прямокутника).					
Тема 8. Колір та об'ємно-просторова форма (на прикладі інтер'єрних просторів) Колір та об'ємно-просторова форма. Практична робота № 8 – Оформлення титульного аркушу альбому. Ф. А3. 1. Відслідкувати можливі варіанти сприйняття "Колір та лінійні форми". 2. Відслідкувати можливі варіанти сприйняття "Колір та просторова форма."	3		2		1
Разом за змістовим модулем 2	24		16		8
Всього	60	16	24		20

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	1
2	Підготовка до контрольних заходів	1
3	Індивідуальне завдання - оформлення практичних завдань у «Альбом творчих робіт Ф. А3»(практичний курс). 1.Практична робота № 1 – Колірні ряди (3 ряди). Ф. 3. Колір –фактура- емоція. Ф. А3. 2. Практична робота № 2 – Світлотні та рівносвітлотні колірні ряди (2 ряди). Ф. А4. Гризайль . Ф. А3. 3. Практична робота № 3 – «Колірне коло» та «Зірка І.Іттена», різносвітлотні колірні ряди. Ф. А3. 4. Практична робота № 4 – Монохромні та нюансні колірні гармонії: - чорно-біла колористична композиція (варіативна частина)Ф. А3 - чорно-біла колористична композиція Ф. А3 - монохромна композиція на основі одного колірного тону Ф. А3 - нюанс на композиція на основі поріднених або зближених тонів Ф. А3. 5. Практична робота № 5 – Контрастна гама, доповнюючи або протилежні кольори (кольорова пара). Ф. А3. 6. Практична робота № 6 – Контрастна гама на основі «Тріади». Ф. А3. 7. Практична робота № 7 – Контрастна гама на основі «Квартету». Ф. А3. 8. Практична робота № 8 – Оформлення титульного аркушу альбому. Ф. А3.	18
	Підготовка до екзамену	30
	Разом	50

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньо арифметична оцінок знань, отриманих студентом за змістовим модулем 1, змістовим модулем 2 та на екзамені:

Максимальна оцінка за змістовий модуль – **100 балів;**

Максимальна оцінка за складання екзамену – **100 балів**.

Змістовий модуль 1: оцінка визначається як сума оцінки присутності і роботи на лекціях 1-4 та оцінки практичних робіт за темами №1, №2.

- **присутність і робота на лекціях** – максимальна кількість **2 балів**. Присутність студента на лекції – 3 балів за лекцію (3 бал х4 лекції), якщо студент не був – 0 балів;

- **оцінки практичних робіт:**

- оцінки Практична робота № 1 (на тему №1) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 2 (на тему №2) – **мах.10 балів**;

- відвідування студентом практичних занять – максимальна кількість **80 балів** (8 занять). Присутність студента на занятті – 10 балів, якщо студент не був – 0 балів.

Змістовий модуль 2: оцінка визначається як сума оцінки присутності і роботи на лекціях 5-8 та оцінки практичних робіт за темами № 3, №4, №5, №6, № 7, №8:

- **присутність і робота на лекціях** – максимальна кількість **70 балів**. Присутність студента на лекції – 3 балів за лекцію (3 бал х4 лекції), якщо студент не був – 0 балів;

- **оцінки практичних робіт:**

- оцінки Практична робота № 3 (на тему №3) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 4 (на тему №4) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 5 (на тему №5) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 6 (на тему №6) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 7 (на тему №7) – **мах.10 балів**;

- оцінки Практична робота № 8 (на тему №8) – **мах.10 балів**;

- відвідування студентом практичних занять – максимальна кількість **40 балів** (8 занять). Присутність студента на занятті – 5 балів, якщо студент не був – 0 балів.

Екзамен: максимальна оцінка 100 балів, оцінка визначається як сума оцінок відповідей на перше і друге питання екзаменаційного білету. Максимальна оцінка кожного питання 50 балів.

Критерії оцінок на відповіді екзаменаційного білету

Максимальна оцінка – **100 балів**. Складається із 2-х питань, кожне з яких оцінюється в 50 і загальна виводиться як сума балів за 1 і 2 питання.

Сума балів	Значення оцінки 1 пит.
50 – 44	Відповідь характеризується повнотою та глибиною знань науково-теоретичних основ, чітким розумінням сучасних і перспективних проблем колористики супроводжується достатньою кількістю чітких малюнків і схем з мінімальними помилками.
43 – 37	Відповідь вище середнього стандарту, але формулювання окремих положень і малюнків є недостатньо чіткими, в яких допущені деякі поширені помилки.
36 - 29	Відповідь в цілому хороша, супроводжується не обхідною кількістю схем та малюнків, але формулювання окремих положень є не чіткими з помітними помилками.
28– 23	Відповідь пристойна, супроводжується графічним матеріалом, в формулюваннях і кресленнях допущені значні помилки.
22 – 15	Відповідь задовольняє мінімальним вимогам щодо формулювань теоретичних положень і графічного супроводження.

14 – 8	Відповідь не задовольняє мінімальним вимогам щодо формулювань теоретичних положень і графічного супроводження з можливістю повторного складання. .
7 - 1	Відповідь не виявляє теоретичних знань і основних положень з грубими графічними помилками та обов'язковим повторним курсом.

Критерії оцінки виконання практичних робіт :

Тему №1, Тему №2, Тему №3, Тему №4, Тему №5, Тему №6, Тему №7, Тему №8

Кількість балів	Значення оцінки
10 - 8	Виконання практичної роботи характеризується повнотою та гармонійністю рішення поставленої задачі, чітким розумінням сучасних і перспективних аспектів колористики у дизайнерському проектуванні, відзначається оригінальністю дизайнерського рішення, робота виконана акуратно та гарно закомпанована, з мінімальними помилками.
7 - 6	Виконання практичної роботи вище середнього стандарту, але виконання окремих зображень є недостатньо чіткими, в яких допущені деякі поширені помилки.
5 - 3	Виконання практичної роботи в цілому добре, супроводжується необхідною кількістю зображень, але графічне виконання окремих схем є нечіткими з помітними помилками.
2 -1	Виконання практичної роботи задовольняє мінімальним вимогам щодо представлення графічного матеріалу за завданням.
0	Виконання практичної роботи не виявляє практичних знань і основних положень архітектурного проектування з грубими графічними помилками та обов'язковим повторним курсом.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладачів та студентів: прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності при організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі у встановлений термін. Середовище на занятті є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами навчального матеріалу з теми пропущеного заняття.

Студенти мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Українського Державного Університету Науки та Технологій наказ №14 від 10.03.2023 р., яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Неприйнятними у навчальній та науково-дослідницькій діяльності для здобувачів вищої освіти та працівників університету є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідеї, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- надання достовірної інформації про результати (наукової, творчої) діяльності.

У випадку надзвичайної ситуації (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кравец В.И. Колористическое формообразование – Харьков: Виша шк. Издательство при Харьк.ун-та, 1987.
2. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник – Харків: ХДАДМ, 2003.
3. Історія дизайну / Ю. Г. Легенький. – К. :ДАККіМ, 2006. – 560 с.
4. Основи рекламного дизайну : підручник / С. В. Прищенко, Є. А. Антонович. – К. :НАККіМ, 2017. – 384 с.
5. Гете И.В. Учение о цвете/ Иоганн Вольфганг Гете; пер. с нем. СПб.: Азбука – Аттикус, 2021.
6. Степанов Н.Н. Цвет в интерьере – К.; Вища школа, 1985. Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: Збірник статей / ПСМ НАМ України; За заг. ред. акад. М. І. Яковлєва; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), А. О. Пучков, О. В. Сіткарьова та ін. — К. :Фенікс, 2012. — 256 с. : іл.

Допоміжна

1. Дослідження та формування дизайн-ергономічної методології інформаційного забезпечення виставково-ярмаркової діяльності: звіт про НДР / НІД; кер. Сьомкін В. В. — К.: 1999. — 132 с.: іл.
2. Легенький Ю. Г. Система моди: культурологія, естетика, дизайн / Ю. Г. Легенький, Л. П. Ткаченко. — К.: ГАЛПУ, 1998. — 224 с

6.ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- 1.Теорія та практика дизайну//архіви//наукові журнали національний авіаційний університет. Електронний ресурс.[<http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/Design/issue/archive>]
- 2.Будівельний журнал//архів Електронний ресурс.[<http://budjournal.com.ua/arhiv.php>]
- 3.Періодичні та серійні видання.Електронний ресурс[<http://resource.history.org.ua/ejournal/EJ0000002>]
- 4.Актуальні проблеми психології Електронний ресурс.[<http://modern-construction.org.ua/index.php/mc/index>]
- 5.Список повнотекстових наукових фахових видань України. Електронний ресурс.[<https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/ESU/issue/archive>]
- 6.City Histori, Culture.Електронний ресурс.[<http://mics.org.ua/journal/index.php/mics/issue/archive>]
- 7.Mark Muckenheimer and Juliane Demel. Inspiration: Contemporary Design Methods in Architecture, 2012.– 274 p.. <http://www.4dkino.com>
8. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА / Кафедра Дизайну та реконструкції архітектурного середовища / Дизайнерська діяльність: Цветоведение и колористика Ильина О. В. [Електронний ресурс]Режим доступу: https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/_layouts/15/viewer.aspx?sourcedoc={0f3128b3-7739-47cc-b7da-b14c9097c7dc}

Розробник(и) _____ (Катерина ХАРЧЕНКО)
(підпис)

 _____ (Ольга СЛАВИНСЬКА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Лариса ЯНКОВСЬКА)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

_____ дизайну та реконструкції архітектурного середовища _____
(назва кафедри)

Протокол від « 29 » серпня 2025 року № 1 _____

Завідувач кафедри _____ (Катерина ХАРЧЕНКО)
(підпис)